

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Margarita decreti seu Tabula Martiniana

Martin <Gnesen, Erzbischof>

[Straßburg], 24. Dez. 1499

0

[urn:nbn:de:bsz:31-315982](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-315982)

Quod est semper malum non obedire, quia cum preceptum aliquid deum, plato non est obedendum, xij q. iij. non semper, et octo ca. se.

Quod servus obedies domino suo in malo excusatur pro tanto quod servus, sed non pro toto, xxij. q. v. qui compulsi sunt, lxxvij. di. quod potest

Quod superioribus festinat est obedendum, xxiij. di. inimicus.

Quod deo principaliter est obedendum, viij. di. quod contra, xij. q. iij. impatores

Item post deum romane ecclesie diligentur, xij. di. preceptis, xxiij. di. obedientiam

Item episcopi, viij. q. i. quod frater

Item secularibus potestatibus, viij. di. quod contra

Item abbatibus religiosi, xvij. q. ij. abbates

Item quilibet suo superiori, xxiij. di. a subdiacono

Quod deo deo principaliter est obedendum, quod sicut potestas maior minoribus proponit ad obedendum, sic de omnibus hominibus, viij. di. quod contra

Quod post deum ideo romane ecclesie est obedendum, quod ipsa est caput et mater omnium ecclesiarum, xij. di. non decet, et ca. se, xxiij. di. si inimicus

Quod episcopo a clericis et sacerdotibus sue diocesis est obedendum, et reverentia debet ei exhiberi, xij. q. j. quia.

Quod secularibus potestatibus sic est obedendum, ut de non offendat, viij. di. quod in fine, xij. q. ij. si quis prohibet, xv. q. vj. no. q. z. ca. se.

Quod abbatibus monachi et alij religiosi specialiter suo prelo in his que spectant ad regulam que episcopo tenent obedire sic clericus tenet plus suo episcopo obedire quam archiepiscopo, xvij. q. ij. que sit, §. null. et ij. abbates, ix. q. ij. que

Quod omnibus superioribus dummodo non sint heretici sed sint alii mali quod diu tolerat eos ecclesia est eis obedendum, ij. q. vj. sacerdotes

Quod iudex obedendo prelati legitime si queque occiderit non culpatur, xxij. q. v. miles, et ca. cum homo.

Oblatio Oblatio est duplex videlicet spiritualis, que est corpus et sanguis christi, et temporalis que fit ex rebus mundis, de se, viij. tribus, in fi.

Quod oblatio eucharistie que proprie spiritualis omnibus oblatione precellit, de se, di. ij. nihil

Quod ab omni forde purgari debet hanc oblatione offerre, l. di. et purgabit, lxxij. di. oportet, in fine.

Quod iniqui ab hac oblatione prohibentur

lxxvij. di. posuisti

Quod hec oblatio facta sit, non tamen indigne offerens eam sacrificat sed potest pollui, ij. q. j.

Quod oblatio rerum temporalium de propheta plus prestat voluntate offerentium quam oblatio

xxij. q. j. odi, xiiij. q. v. scriptum, clv. die, due, xv. q. vj. c. j. s. sequenti.

Quod quilibet christianus videtur teneri offerre in festivitatis, de se, di. j. ois christianus

Quod oblatio ex iniquo maculata et ideo infertuosa, xiiij. q. v. immolans

Quod oblationes iniquorum non recipit deus sicut ad munera caym non respexit, ij. q. vj. in

Quod quecumque in sacrificio dei ex se

Quod quecumque in sacrificio dei ex se

Quod oblationes discordantium et pauperum opprimuntium non sunt recipiende, xx. di. oblationes, et ca. se, xvij. q. ij. c. miroz

Quod retinentes oblationes defunctorum necatores sunt pauperum, xiiij. q. ij. quod oblationes, et duobus, ca. se.

Quod huius oblationes altarium et precipue beati petri et sancte marie rotunde accipe sub anathemate prohibetur, x. q. j. quia, et ca. se, xij. q. j. nulli

Quod olim de oblationibus fiebat quatuor partes, xij. q. ij. vobis, et c. valteranc, et vij. ca. se.

Quod voluntarie oblata possunt accipi sine peccato, xiiij. q. ij. quia, et c. opo, et ca. se, xvij. di. de eulogis

Quod indignum est offerre deo quod dedignatur homo, clx. di. c. vlt. in fine.

Quod illi oblationes non debent percipi que valent pro se nec pro alio orare, x. q. j. hanc

Obligatio Obligatio fit propter futuram cautelam, ij. q. vj. quoties cordis

Quod obligatio que fit sub pena excommunicationis, ij. q. vj. quotiescumque, de se, di. ij. ego berengarius.

Quod coram deo tantum obligat simplex verbum quantum iuramentum, xxij. q. v. iuramenti

Quod bona ecclesiarum laicis obligari non debent, lxxvij. di. puenit

Quod obligati ad rationem non debent ad ordines promoueri, l. v. di. pificis

Obstinatio Obstinatio est consilium salutarium non accipere, xvij. di. quod ad

Quod obstipatus est qui post inspirationem vel re-

Officium diuinum sine ecclesiasticis est diligenter exequendum. xij. di. de his. xij. di. p. soter.

Officium metropolitane ecclesie obseruandum est p. p. n. i. c. i. a. m. xij. di. de his. de c. se. di. i. i. n. i. t. u. t. i. o

Officium diuinum p. c. p. u. e. m. i. s. s. a. s. e. c. u. r. i. t. a. t. e. p. l. u. r. i. b. u. s. e. x. e. q. u. i. t. v. i. j. q. j. a. l. l. u. d

Ordinē officij in matutinis et in missa et in alijs horis uenit oib. clericis custodire. de p. se. di. v. u. e. n. i. t. z. i. j. c. s. e.

Post matutinas et post vespas semper Pater noster dicendum. de p. se. di. v. i. d. e. s. e. m. p.

Uerit. clericorum septem horarum officia quilibet die psolueret. xij. di. p. s. b. y. t. e. r. i. q. u. e. s. e. p. t. e. m. h. o. r. e. i. b. i. d. e. m. e. n. u. m. e. r. a. n. t.

Clerici in sacris et beneficijs tenent ad horas canonicas et ad officia diuina. xij. di. c. v. l. t. i. m. o

Plati officium diuinum aut p. se. aut p. clericos debet exple. xij. di. p. s. b. y. t. e. r. i

Cleric. diuinum officium non explens debet deponi. xij. di. c. v. l. e.

Officium diuinum pl. corde q. uo. e. e. x. e. r. c. e. n. d. u. m. z. e. x. e. q. u. e. n. d. u. m. x. i. j. d. i. c. a. t. a. n. t. e. s.

Publicus cubicular. missam talia diuina officia exequi non debet. x. di. p. t. e. r. h. o. c.

Officium symoniacorum et in fornicatione laentium scienter non e. audientium. x. di. p. t. e. r. h. o. c. s. v. e. l. u. m. i. n. s. i. n. e.

Ministros officia ecclesie exercetes sicut lectores. acolitos. subdiaconos. et sacerdotes. et archiepiscopos. et episcopos. et alios habes quoslibet in hoc ope in suo loco cum suo officio declaratos

Officia ecclesiastica singula singulis personis sunt distribuenda. lxxix. di. q. j.

Quatuor exercitate persone duo officia vno tempore non sunt committenda. lxxix. di. singula

In ecclesie officijs vitanda est sanguinitatis successio. ne hereditario iure credant se ea vendicare. viij. q. j. apostolica.

Quatuor sunt danda extraneis bonis q. p. p. i. n. q. u. i. s. m. a. l. i. s. v. i. j. q. j. m. o. y. s. e. s.

De officijs ecclesie habes vbi agit de beneficijs. et vbi agit de ecclesia

De officio diuino habes vbi agit de catu et celebratione. et vbi agit de eucharistia. et vbi agit de missa et de ordine

Omissio Ommissio casu vel p. errore p. r. i. n. g. e. n. s. c. a. u. s. e. s. t. s. u. p. p. l. e. n. d. a. j. q. j. s. p. u. s. s. p. r. i. m. o. v. i. j. q. j. n. i. b. i. l. i. j. d. i. s. o. l. i. c. i. t. u. d. o

Quoniam substantiale omittit non valet quod agitur. de p. se. di. i. i. i. i. i. s. i. n. o. d. o. x. i. j. q. j. a. n. i. m. a. d. u. e. r. e. n. d. u. m. d. e. p. e. d. i. v. f. r. a. t. r. e. s

Quoniam aliquid propter maius bonum omittitur non contemptus sed prudentia iudicatur. x. di. c. u. m. a. d. r. i. a. n. u. s.

Opera Opera bona v. g. l. a. n. t. s. u. n. t. f. a. c. i. e. n. d. a. l. x. v. j. d. i. f. r. a. t. r. e. s

Quotienscumque bonum agimus deum p. s. i. c. e. m. y. r. s. i. c. u. t. e. c. o. n. t. r. a. m. a. l. u. m. f. a. c. i. e. n. d. o. i. p. s. i. z. n. e. g. a. m. u. s. x. j. q. j. e. s. t. i. n. a. t.

De in operibus hominum pl. respicit animum q. s. actum. xv. q. v. j. s. i. a. s. a. c. e. r. d. o. t. i. b. u. s. i. n. s. i. n. e.

Ubi christus non est fundamentum nullius boni operis potest esse edificium. j. q. j. c. u. z. p. a. u. l. u. s.

Deus de malis actibus hominum bona operari p. s. u. e. n. i. t. x. i. j. q. v. r. e. l. e. g. e. n. t. e. s.

Opera non sunt precipienda sicut nec p. s. i. l. l. a. l. d. i. p. o. n. d. e. r. e. t.

Non solum respicienda sunt opera sed etiam circumstantie operum. videlicet tempus causa. voluntas personarum differentia. x. di. q. v. i. j. o. c. c. i. d. i. t. d. e. p. e. r. o. i. j. v. t. c. o. g. n. o. u. e. r. i. t. s. o. p. p. o. n. t. u. r. i. n. s. i. n. e.

Quatuor ad tempus respicienda sunt. quia multa permittentur olim q. non modo. et modo q. non olim. x. di. q. i. i. j. q. s. i. g. n. o. r. e. t. e. t. c. s. e. x. x. v. q. j. c. j. x. x. i. j. d. i. f. r. a. t. e. r. n. i. t. a. t. i. s.

Quatuor ad causam. sicut quia p. b. i. t. e. e. s. n. o. o. c. c. i. d. i. t. p. p. t. e. r. p. e. r. s. o. n. e. o. d. i. u. m. s. e. d. p. p. t. e. r. l. e. g. i. s. z. e. l. u. m. x. i. j. q. v. i. j. l. e. g. i. z. c. s. e. z. q. v. j. c. u. m. h. o. m. o.

Quatuor ad voluntatem. quia qui propter voluntatem occidit non sic culpatur sicut voluntatem habens. l. d. i. s. e. u. m. q. u. i. z. l. i. j. c. s. e. x. v. q. j. n. o. e. s. t. z. t. r. i. b. u. c. s. e.

Quatuor ad personarum differentiam. videlicet vtrius sit persona nobilis vel ignobilis. v. t. z. s. i. t. s. a. p. i. e. n. s. v. e. l. s. t. u. l. t. u. s. e. l. d. i. h. o. m. o. c. h. r. i. s. t. i. a. n. u. s.

Sanctorum filij non dicuntur qui tenent loca eorum. s. q. e. o. z. e. x. e. r. c. e. t. o. p. a. e. l. d. i. n. o. n. e. s. t.

Opera bona p. s. u. n. t. a. d. d. i. g. n. i. t. a. t. e. s. u. b. l. i. m. a. t. i. o. n. e. l. v. j. d. i. q. u. i. a.

Item ad irregularitatis dispensationes. j. q. v. j. t. a. l. l.

Medio cre bonum opus maiori non e. p. s. e. s.

rendum. de se. di. v. non mediocriter
 Q culpa pia opatiōe solet purgari. xxij. q. ij. si q̄libet. Exēplū ibi de obstetricib.
 Q aliqui sunt facienda ad q̄ non tenemur
 z illa sūt gratiosiora. xxvij. q. j. sam. post
 me. Exēplū ibi de xpo q̄ tributum sol-
 uit cum non teneret.
 Q bona opa mortificant p̄ pctm̄ mortale
 de pe. di. iij. s. finis. circa me.
 Q reuiscūt p̄ p̄niam. ibidem
 Q per opa bona tangūtur peccata. de pe.
 di. iij. sed illud.
 Q opa facta extra fidē z charitatē non va-
 let ad salutē. xxij. q. j. od. z. c. se. de cōse.
 v. nihil enī
 Q lz malis bona opa non p̄sint ad salutē
 nō m̄ sunt omittēda. qz p̄sūt ad alia. xij.
 q. v. q̄ habetis. z. s. se.
 Q q̄dam opa sint indifferentia tamē in
 ipis q̄s demereri potest z mereri. xxij. q.
 v. lex. z q̄tuor. c. se.
 Q opus male inchoatū bonuz finē habe-
 re nō p̄t. j. q. j. p̄nā patris
 Q sicut pctm̄ opus sine volūtate nō facit
 ita z iusticia ex ope nō p̄sumatur nisi vo-
 luntas affuerit. xxij. q. v. sicut enī
 De hac materia habes vbi agitur de ele-
 mosyna

Oppressio Q oppressio p̄ q̄
 fit in paupes con-
 tra iusticiā z veritatē. xj. q. iij. paup
 Q ois opp̄ssio z iniusticia iudicium san-
 guinis est. de pe. di. j. omnis
 Q oblatio opp̄ssoz paup̄z nō ē recipiē-
 da. xc. di. oblationes. z. c. eo z.

Oratio Q oratio ē p̄nī animi af-
 fectus oia in deū p̄cedēs
 de se. di. j. q̄n̄ aut̄ stamus
 Q nō verbis tm̄ sed corde orandū ē dño.
 de se. di. v. nō mediocriter
 Q i oratione nil aliud debet cogitare ani-
 mus q̄ id de q̄ deprecatur. de se. di. q̄n̄.
 Q cū q̄libet p̄bo oratiōis debet z coris cē-
 sensus cogitationis. de se. di. iij. nunq̄
 Q orōnis voces ad aures dei nō dirigūt
 nisi cū animi affectu. xxxij. di. sedulo
 Q melius est quinq̄ psalmoz cātatio cū
 deuotione q̄ totius psalterij modulatio
 cū anxietate. de se. di. v. nō mediocriter
 Q versus orientē est oranduz z per conse-
 quens oratoria sunt facienda. xj. di. eccle

siasticarum.
 Q in signū resurrectiōis xpi dieb̄ dñicis
 z tpe pascali nō est orandū cū p̄stratione
 xxx. di. si quis p̄sbyter
 Q oratio dominica scz Pater noster. post
 alias horas semp̄ est dicenda. de se. di.
 v. id semper.
 Q orandum est sine intermissione. de se.
 di. v. nunq̄
 Q plati p̄cipue orationi debent esse inten-
 ti qz nō tm̄ p̄ se sz etiā p̄ subditis tenent̄
 orare. xxxij. di. si q̄s vult
 Item clericū z religiosū. xij. q. ij. duo
 Q plati nō sufficit oratio nisi z adsit ele-
 mosyne largitio. lxxxij. di. fratrem.
 Q oratio est peccatoz purgamentū. j. q. j.
 ipi sacerdotes
 Q ideo sacerdotes d̄cūtur peccata hōim
 comedere. qz ea suis orationib̄ delēt ar-
 q̄ z sumunt. j. q. j. ipi
 Q oratio ē contra visibiles et invisibiles
 hostes efficax iulamentum. xxxij. di. si
 quis vult.
 Q p̄ orationē diuina secreta reuelant̄. viij.
 q. j. si ergo
 Q hoies sine mortui sine viul orōtib̄ ad-
 iuuat̄. xij. q. ij. nō estimem̄. z. iij. c. se.
 Q qz a papa salus depēdet oim̄. ab oib̄ p̄
 ipō est orandū. xl. di. si papa
 Q p̄ illis q̄ seipos interficiūt. vl̄ p̄ illis q̄
 p̄ suis scelerib̄ interfecit̄ sine p̄ritiōe de-
 cedūt nō ē orādū. xij. q. v. placuit.
 Q quāto oratio a meliori porrigit tanto
 citi⁹ exaudit̄. j. q. j. ipi. xij. q. v. scriptum.
 Q deū puocās p̄p̄is pctis nō h̄n̄ p̄ iter-
 cedere. p̄ alienis. j. q. j. fert̄. s. vulnerato. q.
 vj. ego. in fine. xj. q. viij. in graulb̄
 Q cū is q̄ displicet ad intercedēdū mittit̄
 iratū animus ad deteriora puocat̄. iij. q.
 vij. in graulibus
 Q oratiōis tpe ab ope p̄ngali est abstīnē-
 dum. xxxij. q. iij. p̄ totum
 Q qz sacerdotib̄ semp̄ est orandum. ideo
 ipis a mulierib̄ semp̄ est cauenduz. xxxj.
 di. si laicus
 Q pl̄ alijs ad orādū obligant̄ q̄ altoz ele-
 mosynis vtunt̄. x. q. j. quia
 De hac materia habes vbi agitur de offi-
 cio z vbi agitur de missa.

Ordo Q ordo ē duplex. vicz triū-
 phantis eccle z militantis

lxxv. di. c. ad hoc

Nullus vniuersitatis gerere administratio neq; subsistere possit nisi ea magnus differēte ordo fuerit. lxxv. di. ad hoc

Triūphans ecclie noue sūt ordines angeloz. sub octo generib; lapidū designati. de pe. di. ij. pncipiū. s. ois lapis.

In militanti ecclia nil debet esse inordinatū. lxx. di. miramur

Ordo familie dei mutabit. si qd requirit in corpore nō inuenitur in capite. lxx. di. miramur

Noue ordinū gradus sunt in ecclia militanti. videlicet psalmistarius. hostiar? lector. exorcista. acolitus. subdiacon? diacon? psbyter. eps. quoz nominū derivaciones z officia ipis consignantia habes. xxj. di. cler. s. Et in hoc ope habes vniūquodq; posituz in loco suo fm ordi nem alphabeti.

Ordo epoz quadrupartitus ē habes supra vbi agit de epis

Oēs p̄dicti ordines dicunt sacri p̄cipue res. videlicet subdiaconat?. diaconat?. z psbyteratus. xxij. di. erubescat

Antiquitas subdiaconatus non erat sacer ordo. vnde i ep̄m eligi nō poterat nisi cū dispensatiōe. lxx. di. null? in ep̄m. xx. di. s. j. in fine

Ordo ordinādus i subdiaconuz debet venire castitatis. xxvij. di. diacon?. z. xxvij. di. nulluz. z. t. decernim?. z. c. de his

Pueri nullaten? ad sacros ordines sunt pmouendi. j. q. j. pueri.

Infantes vix septē annos hñtes p̄t tōsurari in clericos. et bñficia eccliaistica p̄sequēs habere. xx. di. de his

Ordinādus in lectore vel exorcistā duo decim annoz debet eē. xxvij. di. de his

Ite ordinādus i acolitus ad mīn? debet eē duodecim annoz. lxxvij. di. in singulis

Nemo nisi. xxvij. anno cōpleto z castitate pmīssa debet in subdiaconuz ordinari. xxvij. di. de his

In diaconū ordinandus. xxv. annos debet habere. xxvij. di. de his.

Excepta necessitate nec i psbyter nec in ep̄m q̄s debet ordinari. nisi tricesimo anno cōpleto. lxxvij. di. eps. z. c. se. lxxvij. di. p̄ totum

A minoribus ordinib; incipēdo debet

gradatim ascendere in psbyter vel ep̄m ordinādus. lxxvij. di. s. j. z. c. se.

Quod p̄termittis aliq̄bz ordinib; eps efficit illos ordines q̄s nō habet alijs dare nō p̄t. j. q. j. gratia. d. se. di. ij. qm ab hierosolimis.

De modo ordinandi ep̄m habes. xxij. di. episcopus

De modo ordinandi psbyter habes. xxij. di. psbyter. z. c. ecclesiastica

Ep̄s ordinādo psbyter dicit hec verba. Cōsecrent z sanctificent dñe manū istevt q̄cqd̄ cōsecraverint cōsecratū sit. z quecumq; bñdixerint bñdicta sint. xxj. q. j. generaliter. in fine

De modo ordinandi diaconuz habes. xxij. di. diaconus. z. c. se.

De modo ordinandi subdiaconuz habes. xxij. di. subdiaconus

De modo ordinandi acolitus habes. xxij. di. acolitus

De modo ordinandi exorcistā habes. xxij. di. exorcista

De modo ordinandi hostiarū habes. xxij. di. hostiarus

De modo ordinandi lectorem habes. xxij. di. lector

De modo ordinandi psalmistā habes. xxij. di. psalmista.

Si ordinādo solū diacono z psbytero ab ep̄o manū imponū. xxij. di. quozundam

Si eps manū tm̄ sup ordinādos ponat z alter vba cōsecrationis pferat nihil fit. xxij. di. quozundā

Duos p̄mos ordines minores i suo monasterio possunt p̄ferre abbates. lxx. di. quoniam

Ordinādi siue sint ep̄i siue alij clerici sūt p̄pus diligēter examinandi. xxij. di. p̄ totum. lxxvij. di. si q̄s. z. c. se.

Ordinari? vel p̄ se vel coram se per fide dignos trib; diebz añ ordinatiōnez ordinādos debet i fide morib; z fama examinare. xxij. di. qm̄ episcop?. et. c. se. lxxvij. di. monachus

Ad ordinatiōnez clerici sufficit testimoniū episcopi. p̄p̄ij sine examinatiōe. xxj. q. j. si quis

In examinatiōe monachi testimoniū sufficit. p̄p̄ij abbat; sine examinatiōe ordinantis. xxj. q. j. monachi.

Ex sine examinatione ordinat^o d^z deponi
xxiiij. di. si q^s p^sbr. l. di. ex penitentibus.
Ex eps ordinatio^s sacerdotu^m z alio^r cle-
ricoz e^s sabbatu^m quatuor^o re^pozu^m z sabbatu^m
p^{re}cedes dⁿⁱcam passionis z sabbatu^m san-
ctu^m. lxxij. di. lras. lxxv. di. qm. s. ceterum.
vsq^s ad fine. lxxvj. di. p totum.
Ex mane dⁿⁱci diei sequentis continuato te-
minio possunt fieri ordinatio^s. lxxv. di.
q^o a patrib^{us}. z. c. se.
Ex epi die dⁿⁱco^r z alij clerici die sabbati p-
pter dⁿⁱcam debet ordinari. sicut ab apo-
stolis traditu^m inuenit. lxxv. di. die
Ex eps faciles ordines sabbato post nona^m
missam decantare debet. quia officiu^m ad
dⁿⁱcam spectat. lxxv. di. c. vlt.
Ex p^{er} dignitate diei dⁿⁱce statutu^m e^s ordi-
nes fieri illo die. q^z de illa die maximis
opib^{us} q^z fecit p^{re}secrauit. lxxv. di. q^o die.
Ex ordinates z ordinandi debet esse seculi.
lxxv. di. q^o a patrib^{us}. z. c. se.
Ex ordinandi p^{er}missionem debent epo^{scopo} facere
sub iuratoria cautio^e s^{ed} obediencia. z alij
honestis. xxiiij. di. q^o s^{ed}
Ex null^{us} sine certo titulo e^s ordinandus. z si
ordinat^{us} vacua z irrita e^s q^uo ad executio-
ne e^s ordinatio. lxx. di. nemine. z. c. se.
Ex monach^{us} etia^m si noⁿ p^{re}sentis fut^{us} vel q^uis
bet alter religiosus sub titulo monasterij
ordinat^{us} ad seruendu^m ibide^m p^{er}petuo obli-
gat. ibidem
Ex nemo d^z coact^{us} ordinari. q^z vt videt tal^{is}
noⁿ recipit caractere. lxxiiij. di. p totum
Ex nullus debet p^{re}cio vel fauore s^{ed} ex vite
merito ordinari. j. q. j. pueri
Ex ordinandus debet esse sobri^{us} noⁿ vinole-
tus. xxvj. di. p totum
Ite^m debet esse hospitalis. xliij. di. j. s.
Ite^m debet esse prudens in sacra scientia
xxvj. di. vsq^s ad. xxxviij. di. p totum
Ite^m debet ee^{sse} domi bene p^{ro}positus. vtpo-
te q^u familia sua bn^e educauerit. xlvij. di.
sicut hl. s. necesse. z. c. se.
Ex multi faciunt se ordinari noⁿ p^{ro}pter deuotio-
ne^m sed p^{ro}pter supplenda^m penuria^m. lxxvij.
di. monachus
Ex beneficiari vt ordinent^{ur} p^{er} ep^{iscopu}m s^{unt} com-
pelledi. lxx. di. inuouamus
Ex sicut inuit^{us} q^u ordinari renuit sac^{er} altari-
bus e^s admonendus. sic ambiens vltro se
offer^{re} est repellendus. j. q. vj. sicut

Ex nolentes ordinari ad illos ordines q^us
status requirit. p^{er} ep^{iscopu}m honore sunt priua^{ti}
di. lxx. di. inuouamus
Ex noⁿ d^z ordinari nisi diacon^{us} i archidia-
conu^m z p^{ro}br in archiep^{iscopu} byter^{us} z i diaconu^m
noⁿ nisi p^{ro} byter. lxx. di. s. j. z irly. c. se.
De multis generib^{us} ho^{mo}z noⁿ ordinado^r ha-
bes. xxiiij. di. p^{re}cipim^{us}. z quatuor. c. se. l.
di. ex penitentib^{us}. lxx. di. p totum
Ite^m de bigamis non ordinandis babes
xxiiij. di. p totum. z babes sup^{er} vbi agit de
Ex habes vxo^re an^{te} baptisimu^m (bigamia
z alia post sine vxo^re sive p^{ro}cubina noⁿ est
ordinandus nisi cum dispensatione. xxiiij.
di. si q^us. z. c. maritus. z. c. habuisse. z. xxx-
liij. di. c. fraternitatis
Ex bigam^{us} ad subdiaconatu^m z supra ordi-
nari non pot^{est}. xxiiij. di. seriatim
Ex nemo coniugat^{us} ordinari debet nisi vxo-
re requisita z castitate p^{re}sente ep^{iscopu} p^{ro}missa
lxxvij. di. eps
Ex i orientali eccl^{esi}a ordinandi etia^m ad sacros
ordines licite cotrahunt. s^{ed} noⁿ i occidentali
vbi ad continentia^m obligant. xxij. di. aliter
Ex cor^{ru}pens virginem z post p^{ro}trahens
cum ead^{em} videtur q^u noⁿ possit ordinari
xxiiij. di. c. ande. z. c. se.
Ex an^{te} in ordine lapsus post pacta^m p^{ri}uaz i
suo ordie valeat remanere aut ad vltorio-
res ordines p^{ro}scendere. l. di. p totum.
Ex vsurari^{us} z cupid^{us} qui t^{er}renes de facili a
verodeuiant ordinari prohibentur. xlvij.
di. p totum
Ex homicidius sine pagani sine christiani
sine publici sine puatiz etia^m post pacta^m
p^{ri}uaz impedit ordinandu^m z ordinati offi-
ciu^m exequendu^m. l. di. m^{is}ero. z. c. se.
Ex serui nisi libertati fuerint dati noⁿ sunt
ordinandi. liij. di. p totum
Ex mulier noⁿ debet ordinari. xxiiij. di. mu-
lteres
Ite^m illegitimi nisi sint in religione absq^{ue}
dispensatione noⁿ debent ordinari. maxi-
me ad curam aiaz. lviij. di. p totum
Ex ordinandus debet recip^{ere} lras sue ordi-
nationis. ij. q. j. legum.
Ex noⁿ oia^m q^u ordinandu^m impediunt ordinatu^m
deiciunt. xv. q. j. si quis non
Ex ordinat^{us} p^{ro} byterius p^{ro}termitto ordine
vno de minorib^{us} noⁿ debet exeq^{ue} officium
lix. di. si officia. z duob^{us}. c. se.

Ordinatus ab hereticis suspensus et interdictis in forma ecclesie recipiunt characterem sed irrita est eorum ordinatio quantum ad executionem qua carent. j. q. j. si qua a simoniacis.
Ordinatus ab heretico non est reordinandus. c. i. d. secundum.
Ordinatus ab heretico si alius dignus sit tolerans nisi se fecerint reordinari ab ipsis. j. q. vij. saluberrimum. in fine.
Ite nisi se simoniaci a simoniaco fecerint reordinari. c. q. j. excoicatis.
Ite nisi se fecerint rebaptisari. d. conse. d. l. iij. eos quos.
Ite nisi in contemptum fidelium et ecclesie se fecerint ab hereticis baptisari. j. q. vij. puententibus. Unde verius
Sive bis ordo datus seu baptisimus repetatur
Vel si psetetur ut vtriusque simon operetur
Seu ut evertat fidei status ordo petatur
Ubi dispensetur spes irrita prioribus habetur
Et si coactus ab heretico vel simoniaco ordinatus ne recipit et sequitur executionem. j. q. j. constat
Et sic ordinatus vel in mortali peccato non est reordinandus. c. lxxvij. d. sicut.
Ordinatus ad sacros ordines post mortem non potest strahere. c. xvij. d. q. i. de culpe.
Episcopus ordinatus scienter indignus puniatur. c. lxxvij. d. q. i. si. l. d. de penitentibus. c. lxxvij. d. q. i.
Indignus dicitur ad ordines promoueri quod multipliciter videtur ratione additionis. v. c. i. si quis alteri ordinatus. sic ordinatus deponatur in duplum. l. iij. d. si servus
Ite ratione erroris et tunc ordinatus deponitur. lxxvij. d. subdiaconus
Ite ratione erroris. sicut quatuor tempora. et quae sunt legitime ordinata. et tunc ille ordinatus deponitur. et ordinatus ordinandi prae priuatur. lxxvij. d. subdiaconus
Ite ratione carentie beneficij. et tunc ad iniuriam episcopi deponitur. lxx. d. neminem.
Ite ratione bigamie vel alterius irregularitatis et tunc episcopus ordinandi prae priuatur. et ordinatus ordine spoliatur. l. d. de penitentibus.
Ite ratione publici criminis. et tunc ordinatus deponitur. l. j. d. aliquantos
Ite ratione infamiae et tunc ordinatus ordinandi prae priuatur. et ordinatus ordine spoliatur. c. lxxvij. d. de ecclesiasticis
Ordinatus a non episcopo debet reordinari. lxxvij. d. p. totum.
Episcopus alterius diocesis clericum sine dimissione

rijs ordinare non debet. c. q. ij. p. totum. lxxij. d. clericos. c. xj. q. ij. qm
Episcopus clericum suum ab alieno episcopo sine consensu suo ordinatum aut executionem officij recipere potest et secum dispensare dummodo sententia tales non tulerit. c. q. ij. lugdunens. c. s. s.
Illi furtive dicitur ordinem recipere qui ab episcopo scientia episcopi et absque examinatione ordinatur. lxxvij. d. extra scientiam. c. lxxvij. d. qm
Quales ipso iure sunt irregulares et si prohibiti vel excommunicati sunt promoueri sunt deponendi. c. lxxvij. d. c. vlt.
Exceptis minoribus ordinibus ut est consuetudo nulli licet et plures ordines vno die accipere. lxxvij. d. monachus
Accipiens duos ordines simul maxime post examinationem deponendus. lxxvij. d. subdiaconus
Ornatus Ornatus honoris est duplex. videlicet interior et exterior. c. lxx. d. s. j.
Ornatus christianorum verus non est splendidia vestimentis sed moris boni. de p. d. v. fucare
Nihil in corona episcopi splendidum est quod humilitas. c. d. extra. post me.
Ornatus episcopi vel clericus exterior in multis consistit. videlicet ut comas non nutriat. c. lxxvij. d. clericus qui
Ite ut vestes religiosas habeat. c. xj. q. lxxij. omnis. c. lxx. d. s. j.
Ite ut sine operimento decenti non succedat. c. xj. q. lxxij. d. episcopi
Ite ut nunquam guttur vel fauces vel faciem vnguento liniat. c. xj. d. cantantes
Ite ut in religionis habitu et cibo cum quibus vivit contentus. d. lxx. d. s. vlt.
Ite ut in cessu graui maturitate mentis ostendat. c. lxx. d. clericus
Ite in cibo et potu temperantiam et sobrietatem ostendat. c. lxx. d. s. vlt.
In ornamento summi pontificis rationale designat quod in pectore pontificis debet esse cognitio veritatis. c. lxxvij. d. ecclesiasticis. s. ecce
Clericus debet esse ornatus exterior videlicet in cessu et habitu. ut non sordidus vel fulgidus vestibus se ornent. c. lxx. d. s. j.
Tunc incensus sacerdos est ordinatus quando grauitate itineris mentis maturitate ostendit. c. lxx. d. parsimonia
Exterior ornatus tolerabilior est in feminis quam in viris. de p. d. v. fucare

Ornat meretricius nō est ad placendū
hoīb; sed ad serulendū demonib; d. pfe.
dl. v. fucare, in fine

Ornati debēt intēdere vt tēpla dei ornata
replēdeat, lxxxvj. dl. n. fati. s. itē pulchra

Ornat eccleie sic debet esse charus
qm̄ p necessitate pauperū 7 captiuorū
s; expēdendus, lxxxvj. dl. nō fati. s. itē
pulchra, xij. q. ij. auz. z. c. glia

Osculū Osculū pacis i miss;
an cōsonā est dandū, de
pfe. dl. ij. pacem

Osculū lasciuū libidinis ē incitamentū
xxij. q. j. nec aliqua.

Osculū moachi semp debet ee puri femis
nō debet osculari, de pfe. dl. iij. moachi.

Excōicatis nō est cōicandum in osculo
xj. q. vl. c. vlt.

Otto Otto ipator prim^o iurauit
Johāni pape fidelitātē 7 oīa
iura papalia defensare, lxxij. dl. tibi dño
De hac materia habes vbi agit de im-
peratoribus

Oues Oues xpi vocāt oēs ch-
stiani, xxij. q. iij. displicet

Ovis q̄ valet xpi oves 7 renouet pascere
ostēdit se pastorem suum m̄tue amare
vii. q. j. in scripturis, xj. q. j. vas

Ouis pdita scz genus humanū p xpm
ad ouile celeste est reposita, l. di. qz tūa.

an si, xxvj. q. vij. penitentem

Ovis vulnerato pastore, l. plato 7 oues infir-
mant, j. q. j. fert. s. vulnerato

Oues tra pastorem nisi in fide erraue-
rit insurgere nō debet, ij. q. vij. oues, z. vj.
q. j. oues

Ovis cabiosa ouis ne pecora 7 etiaz ne tota
dom^o inficiatur est repellenda, xxiiij. q. iij.
resecande

Ovis sicut ab vna oue morbida vnuersus
grex inficit, sic ab vno peccatore popul^o
inficit, xlv. dl. sed illud, in fine.

De hac materia habes vbi agit d grege

Pabulum Pabulū a fure quā
p docz auertēdis pecoribus spar-
gitur vt abigatur, v. q. v. nō om-
nis, in fine

Patiētia Patiētia est suas 7
suoz iniurias eq̄nūm
ter ralarare, xxij. q. j. s. j. circa me.

non reddere mala p bonis sed reddere
bona p malis signa sunt pfecte patientie
xxij. q. iij. sex differētie

Iniuria ppe psonē cum patiētia 7 gau-
dio est sustinēda s; iniuria dei vlciēda,
xxij. q. iij. q. xps. s. primo

Vbi hostis non psonā s; sedē ecclesie q̄
rit, si sibi nō resistit non patientia s; negli-
gētia iudicatur, xxij. q. iij. maximianus
z. c. p membris

laudabilior est fraudis passio q̄ vind-
cte actio, xxij. q. j. nisi, circa me, z. c. se.

Precepta patientie nō tam in ostentatione
corpis q̄ in pparatiōe cordis sūt fuāda
xxij. q. j. nisi, s. bis

In aduersitate i secreto seruāda ē in aio
patiētia, i manifesta exhibēda sunt psecu-
toz saluti expedientia, xxij. q. j. paratus

Platoz ē pestifera patiētia p quā nutri-
unt in subditis vicia, xxij. q. iij. iustum

Vbi nō timef mal^o pculū militudo de-
linquentiū p patiētia ad pniāz ē expectā-
da, xxij. q. iij. qd faciet, post me, z. c. se.

De hac materia habes vbi agit de tolerā-
tia 7 vbi agit de psecutione

Pacta Pacta s; bonos mores
vel leges vel contra hone-
stos cōsuetudines nullius sunt momenti,
vii. dl. que contra

q̄ pacta licita sunt, x. q. vlt. relatum.

Ardua pacta i scriptis s; redigēda ppter
formā pacti 7 rēis, x. q. ij. castellas, s. vlt.

Generale pactū est societas humane re-
gib; suis obtpare, viij. dl. q̄ ptra.

Pacta cū demonib; p magicaz artium
molimīna federata sūt ab oī xpiano fu-
gienda, xxvj. q. iij. illud, circa pn.

mandatū dei d; sup oīe pactū nec cō-
tra ipm potest fieri pactū, viij. dl. q̄ cōtra
xx. q. j. puella, in fine

In spūalib; videt posse fieri pactio sine
pctō, xxij. q. ij. eleuterius, z. x. q. vl. c. vl.
z. c. nec muneris, in fi. z. c. se.

In spūalib; nulla pōt fieri pactio inho-
nesta, s; si postmodū aliq̄ subsidij grā cō-
ferunt licite recipiunt, j. q. ij. q̄ pio, in fi.
z. c. dl. in ea synodo

Pallium Palliūz qd datur
archiepiscopis rep^o
sentat speciale dignitatē 7 honore, c. dl.
pilsca, z. c. contra, ante finem